

Bruselj, 21.11.2018
COM(2018) 770 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKI
CENTRALNI BANKI, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU,
ODBORU REGIJ IN EVROPSKI INVESTICIJSKI BANKI**

**Letni pregled rasti za leto 2019:
Za močnejšo Evropo kljub svetovni negotovosti**

UVOD

Leta 2019 naj bi evropsko gospodarstvo še naprej raslo, kar bo zagotovilo rekordno število delovnih mest ter več milijonom ljudi pomagalo iz revščine in socialne izključenosti. Strukturne reforme, naložbe in odgovorne fiskalne politike, ki jih izvajajo države članice, ter odločni ukrepi na evropski ravni, vključno z naložbenim načrtom za Evropo, so prispevali k ponovni vzpostavitvi stabilnosti in večji blaginji v evropskem gospodarstvu. Zaposlenost se je povečala na rekordno raven 239 milijonov ljudi, brezposelnost pa se je vrnila na raven pred krizo, kar je v zadnjih letih več kot deset milijonom ljudi pomagalo iz revščine ali socialne izključenosti¹.

Za evropsko gospodarstvo se začenja šesto leto neprekinjene rasti. Razpršenost stopenj rasti v euroobmočju je najmanjša v zgodovini ekonomske in monetarne unije. Realna konvergenca se je znova nadaljevala, pri čemer so bile v državah članicah z nižjimi ravnmi BDP na prebivalca zabeležene višje stopnje rasti. Močna rast in nizke obrestne mere so podprle nadaljnje zmanjševanje javnofinančnih primanjkljajev držav, ki so se v večini primerov vrnili na raven pred krizo. Naložbena vrzel, ki jo je povzročila kriza, je zdaj skoraj odpravljena. Grčija je po mnogih težkih letih uspešno zaključila svoj program finančne pomoči ter obvarovala svoje mesto v središču euroobmočja in Evropske unije.

Vendar rast gospodarstva ne koristi vsem državljanom in državam v enakem obsegu ter ostaja občutljiva na svetovno nestabilnost in srednje- do dolgoročne izzive. Temelji trajnostne rasti v Evropi so postavljeni. Vendar naj bi se gospodarska rast umirila, poleg tega pa se sooča z velikimi negativnimi tveganji. Pogoji financiranja ostajajo podporni, vendar naj bi se z nadaljnjo rastjo, večjo inflacijo in postopno normalizacijo denarne politike nekoliko zaostrili. Pomisleki glede vzdržnosti javnih financ v državah z visokim dolgom bi lahko privedli do višjih stroškov financiranja v celotnem gospodarstvu, vključno z bančnim sektorjem. V nekaterih državah članicah je stopnja brezposelnosti še vedno visoka, dohodek gospodinjstev pa pod ravno pred krizo. Druge se soočajo s podzaposlenostjo ali pomanjkanjem usposobljene delovne sile. Rast produktivnosti je omejena, širjenje digitalnih tehnologij pa počasno. Še vedno so pereči dolgoročni izzivi, kot so staranje prebivalstva, digitalizacija in njeni učinki na delo, podnebne spremembe ter netrajnostna raba naravnih virov. Dodatni dejavniki tveganja vključujejo hitrejša zaostrovanje denarne politike v ZDA in morebitne posledice za finančno stabilnost na trgih v razvoju, nadaljnje geopolitične napetosti, ki vplivajo na svetovno trgovino, ter vztrajna negotovost glede prihodnjih odnosov med Unijo in Združenim kraljestvom.

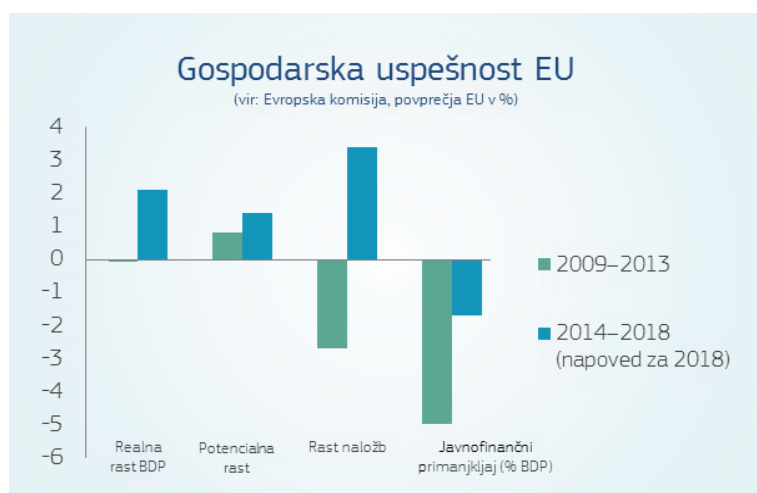
Vedno večji izzivi in svetovna negotovost opozarjajo, da trenutni gospodarski zagon ponuja priložnost, ki jo je treba izkoristiti. Obnovljena prizadevanja za reforme, dobro usmerjene naložbe in zmanjšanje ravni dolga v skladu s skupnimi evropskimi fiskalnimi pravili so ključnega pomena za močnejšo, bolj vključujočo in odpornejšo Unijo in njene države članice. Ekonomske in fiskalne politike morajo ohranjati makroekonomsko stabilnost, odpravljati visoke ravni dolga in vzpostaviti blažilnike za zunanje ali domače pretese, da se

¹ Osnutek skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2019, ki je priložen letnemu pregledu rasti, zagotavlja celovit pregled nedavnega razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev v EU.

ublažijo učinki na zaposlovanje in socialni učinki. Naložbe in strukturne reforme se morajo še bolj osredotočiti na spodbujanje potencialne rasti.

Odporno in vključujoče gospodarstvo bo Uniji omogočilo, da izkoristi svoje prednosti na svetovni ravni ter se zavzema za koristi večstranskosti in gospodarskega povezovanja. Euro je dejavnik stabilnosti in zaščite pred vse večjimi tveganji za svetovno gospodarsko okolje. Vendar je treba njegovo strukturo še okrepiti. Poleg tega bo popolnoma povezan in dobro delujoč enotni trg pomagal zaščititi Evropo pred prihodnjimi pretresi in krizami, resnična unija kapitalskih trgov pa bo sprostila dodatna sredstva za njeno rast. Čimprejšnja zagotovitev dolgoročnega proračuna Unije, ki odraža hiter razvoj inovacij, gospodarskega okolja in geopolitike, je prav tako ključnega pomena za podporo strukturnim spremembam ter za močnejšo in bolj povezano Evropo kljub vse večji notranji in zunanji negotovosti. Za okrepitev socialne razsežnosti Unije in spodbujanje navzgor usmerjene konvergence k boljšim življenjskim in delovnim pogojem je treba načela, določena v okviru evropskega stebra socialnih pravic, prenesti v prakso tako na evropski kot na nacionalni ravni.

1. ŠTIRI LETA POZNEJE: DOSEŽENA RAST, DELOVNA MESTA IN NALOŽBE

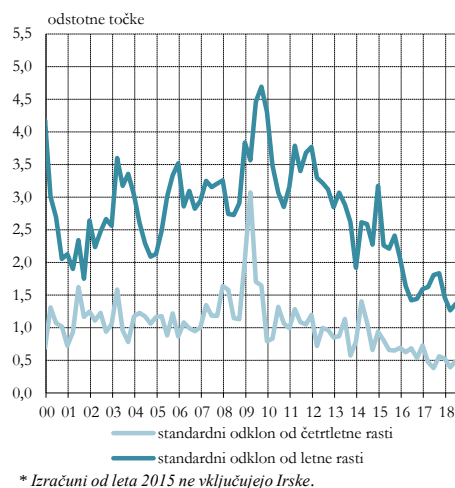

Leta 2014 je Evropa šele prihajala iz najhujše finančne in gospodarske krize v nedavni zgodovini. Realna gospodarska rast je šele okrevala na ravni pred krizo, daljše obdobje nizkih naložb in drugi dejavniki pa so negativno vplivali na produktivnost in konkurenčnost. Veliki javnofinančni primanjkljaji in druga makroekonomska neravnotežja

so ogrožali krhko okrevanje. Socialne posledice krize so bile po vsej Uniji zelo občutne, saj je bila brezposelnost zelo visoka, zlasti med mladimi, naraščale pa so tudi revščina in socialne neenakosti.

Graf 1 – Razpršenost rasti BDP v euroobmočju (2000–2018) Vir: Evropska komisija.

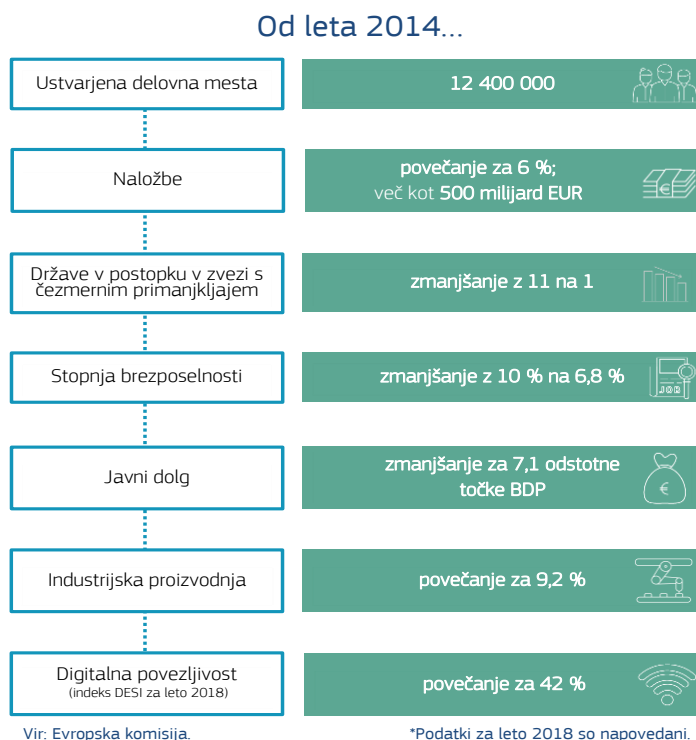
Evropa je v veliki meri premostila gospodarsko in finančno krizo. Evropsko gospodarstvo začneja šesto leto neprekinjene rasti. To trdno gospodarsko rast spremljajo okrevanje na področju naložb, večje povpraševanje potrošnikov, izboljšanje javnih financ in nadaljnje ustvarjanje delovnih mest, vendar z različno hitrostjo v posameznih državah. Razpršenost stopenj rasti med državami euroobmočja se je od

začetka monetarne unije znižala na najnižjo raven (glej graf 1)².

Mikroekonomska uspešnost se je v zadnjih letih prav tako izboljšala. Proizvodna vrzel se je v primerjavi z Združenimi državami stabilizirala, proizvodnja EU pa se je znatno povečala. Evropsko proizvedeno blago in storitve so kljub upadu povpraševanja na trgih v razvoju in višjim cenam nafte še naprej privlačni na svetovnem trgu. Digitalna povezljivost v državah članicah se je od leta 2014 povečala za več kot 40 %.

Predsednik Juncker je ob nastopu mandata predložil ambiciozen načrt za delovna mesta, rast, pravičnost in demokratične spremembe. Delovna mesta, rast in naložbe so bili med najpomembnejšimi od predstavljenih desetih prednostnih nalog. Od takrat usklajeno spodbujanje naložb, obnovljena zavezanost strukturnim reformam in izvajanje odgovornih fiskalnih politik predstavljajo tri glavne stebre ekonomske in socialne politike EU. V skladu z integriranimi smernicami³ ti elementi sestavljajo tvorni trikotnik, ki je pomagal okrepiti okrevanje in podpreti gospodarsko rast.

Naložbeni načrt za Evropo je znatno pripomogel k izpolnitvi obljub iz leta 2014⁴. Prispeval je že k povečanju BDP EU za 0,6 %, do leta 2020 pa naj bi prispeval še k dodatnemu povečanju za 0,7 %. Poleg tega je olajšal usmerjanje javnih in zasebnih naložb v projekte, ki zagotavljajo dolgoročno rast. Junckerjev načrt, ki dopolnjuje nacionalne ukrepe za izboljšanje dostopa do financiranja, je med okrevanjem spodbujal in diverzificiral razpoložljivost finančnih instrumentov. Ocenjuje se, da so dejavnosti v okviru načrta že podprle več kot 750 000 novih delovnih mest, ta številka pa naj bi se do leta 2020 povečala na 1,4 milijona.

Napredek pri zagotavljanju preudarnih fiskalnih politik in strukturnih reform je bil bistven za znižanje ravni dolga ter spodbujanje ustvarjanja več in boljših delovnih mest.

² Glej tudi letno poročilo Evropske centralne banke za leto 2017 (iz aprila 2018), v katerem je prav tako poudarjeno, da so bile razlike v stopnjah rasti v euroobmočju v letu 2017, merjene v standardnih odstopanjih v bruto dodani vrednosti, najnižje od leta 1998 (1998: 1,47 σ; 2017: 0,75 σ).

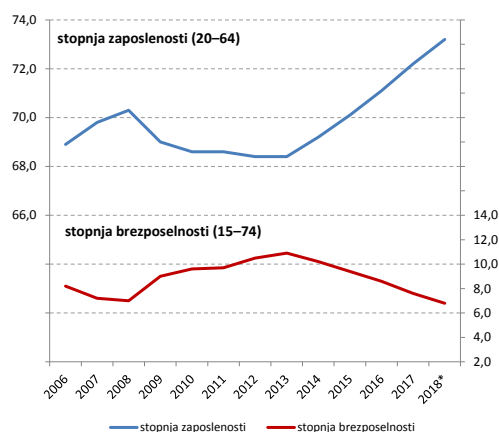
³ Kot so določene v Sklepu Sveta (EU) 2018/1215 z dne 16. julija 2018 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic in v Priporočilu Sveta (EU) 2015/1184 z dne 14. julija 2015 o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Evropske unije.

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki: Naložbeni načrt za Evropo: pregled stanja in naslednji koraki, COM(2018) 771 final.

V okviru evropskega semestra so strukturne reforme podprle vključujočo rast in zaposlovanje ter hkrati olajšale zmanjšanje makroekonomskih neravnotežij. Vključitev evropskega stebra socialnih pravic v evropski semester od leta 2018 je ta proces še dodatno podprla. Fiskalna disciplina je zagotovila finančno stabilnost v številnih državah članicah. Javne finance so zdaj trdnjše, čeprav je treba v državah z visokim dolgom odločneje obnoviti fiskalne blažilnike. Kakovost javne porabe se je izboljšala, med drugim tudi zaradi okrevanja naložb. Boljši pogoji za podjetja, vključno z ukrepi za zmanjšanje upravnega bremena ali povečanje učinkovitosti davčnih sistemov, so bili prav tako bistveni za oblikovanje ustreznega regulativnega okolja ter spodbujanje podjetniškega okolja in ustvarjanja delovnih mest. Napredek na nacionalni ravni in ravni EU na področjih, kot so storitve, infrastruktura, širokopasovne povezave, energija, promet, krožno gospodarstvo, reforme trga dela, zdravstvo, izobraževanje, raziskave, usposabljanje in inovacije, je ustvaril nove priložnosti za delovna mesta in rast.

Ves ta razvoj je spodbujal vključujočo rast ter prispeval k znatnemu izboljšanju razmer na trgu dela in socialnih razmer. Stopnja zaposlenosti ljudi, starih med 20 in 64 let, se je v drugem četrtletju leta 2018 zvišala na 73,2 %, kar je najvišja stopnja v EU doslej (glej graf 2). Glede na sedanji trend je EU na dobri poti, da leta 2020 doseže cilj strategije Evropa 2020, ki

Graf 2 – Razvoj na trgu dela

Vir: Eurostat, anketa o delovni sili.

*Drugo oziroma tretje četrtletje leta 2018 za stopnjo zaposlenosti oziroma brezposelnosti (sezonsko prilagojeno).

znaša 75 %. Hkrati in posledično se je stopnja brezposelnosti nedavno znižala na raven pred krizo, in sicer na 6,8 %. Znižujeta se tudi stopnji dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti mladih, vendar sta v številnih državah članicah še vedno visoki. Zaradi boljših pogojev na trgu dela se je število ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost (leta 2017 jih je bilo 113 milijonov), prvič zmanjšalo na raven pred krizo. Kljub temu je revščina zaposlenih v več državah članicah visoka in se še zvišuje. Tveganje revščine ali socialne izključenosti ostaja izziv zlasti za skupine, kot so otroci, invalidi in osebe z migrantskim ozadjem.

2. KLJUČNI IZZIVI V PRIHODNOSTI

Kljub doseženemu napredku se povečujejo zunanja tveganja in izzivi, zaradi česar je potreben odločnejši in enoten evropski odziv. EU se bo morala uspešno spopasti z izzivi negotovega in hitro spreminjajočega se svetovnega okolja, kot so vzpon Kitajske v svetovni vrednostni verigi in motnje povojne gospodarske ureditve, ki jih povzročajo ZDA z vse večjim trgovinskim protekcionizmom.

Uspešna prihodnost je odvisna od sposobnosti Evrope, da odpravi vztrajne ranljivosti, zagotovi rešitve za dolgoročneje izzive in obvlada vse večja svetovna tveganja. Globalizacija je podprla gospodarsko rast, vendar ni prinesla enakih koristi za vse. Nekatere regije in sektorji niso uspeli popolnoma izkoristiti priložnosti, ki jih ponujajo povezovanje

trgov in tehnološke inovacije. Kljub spodbudnim gospodarskim razmeram so ravni dohodkovne neenakosti še vedno visoke.

V več državah članicah počasen reformni zagon, nizka rast produktivnosti in visoke ravni dolga negativno vplivajo na potencial za rast gospodarstva. Staranje prebivalstva, digitalizacija in podnebne spremembe povečujejo pritisk na delovno silo, sisteme socialnega varstva in industrijo ter silijo k inovacijam in reformam za ohranitev visokih življenjskih standardov.

Okvir: Glavna tveganja in izzivi

- ✓ *Vztrajne ranljivosti:* nizka rast produktivnosti, vztrajna dohodkovna neenakost in počasno zmanjševanje revščine, regionalne in teritorialne razlike, visok javni in zasebni dolg ter druga obstoječa makroekonomska neravnotežja, zlasti v euroobmočju.
- ✓ *Kratkoročni izzivi:* vse večji protekcionizem in geopolitične napetosti, ki vplivajo na trgovinske odnose, nestabilnost na trgih v razvoju, neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih in porajajoča se pomanjkanja delovne sile v nekaterih državah in sektorjih, migracije, počasno širjenje novih digitalnih tehnologij, postopna odprava spodbud s strani centralnih bank, izguba reformnega zagona / tveganja odprave reform in poslabšanje fiskalnih neravnotežij.
- ✓ *Srednjeročna/dolgoročna tveganja:* izkoriščanje potenciala digitalizacije za rast, učinki tehnoloških sprememb na delavce in posebne sektorje, učinki demografskih sprememb in vloga migracij, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, trajnostna raba naravnih virov.

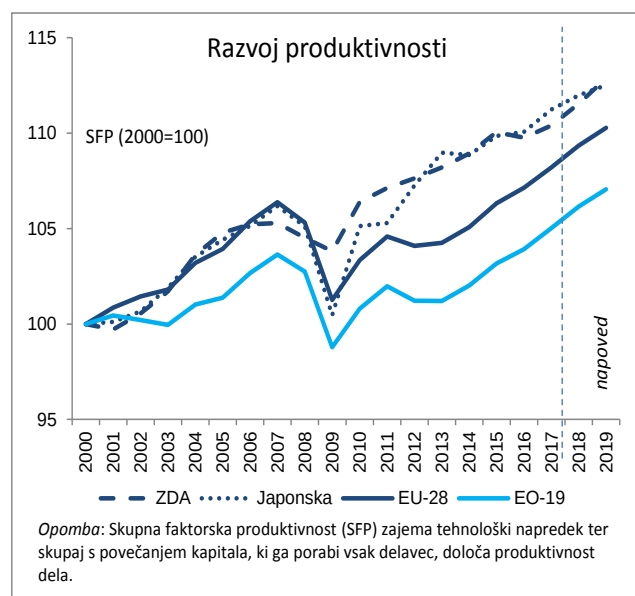
Makrofinančna stabilnost in zdrave javne finance ostajajo predpogoj za trajnostno rast.

V tem smislu se izvajanje strukturnih reform in ustvarjanje fiskalnega manevrskega prostora medsebojno krepi, saj reforme, ki spodbujajo rast, prispevajo k nižjim ravnam dolga, to pa lahko ustvari prostor za naložbe in rast. Medtem ko bi morale vse države odpraviti ozka grla za naložbe, bi k ponovnemu uravnoteženju pripomoglo spodbujanje držav euroobmočja z velikimi presežki na tekočem računu k naložbam.

Za soočanje z morebitnimi prihodnjimi pretresi je potreben že težko pričakovan napredek pri poglobljanju ekonomske in monetarne unije. Poudarek mora biti na nujnem dokončanju bančne unije, vključno z vzpostavitvijo varovalnega mehanizma za enotni sklad za reševanje, na oblikovanju smiselne osrednje stabilizacijske funkcije za soočanje z velikimi asimetričnimi šoki ter na ohranitvi močnih spodbud za strukturne reforme na nacionalni ravni. V ta namen je Komisija pripravila več konkretnih predlogov, pri čemer jih večina še mora biti sprejeta v Parlamentu in Svetu. Svetovne gospodarske negotovosti vplivajo na zaupanje podjetij in potrošnikov ter na gospodarske obete. To povzroča višje stroške zaradi zapoznelih ukrepov in le še dodatno potrjuje potrebo po utrditvi mednarodne vloge eura. Močno gospodarstvo bo EU omogočilo, da bo po vsem svetu izkoristila svoje prednosti in spodbujala večstranskost.

Vse večji protekcionizem in trgovinske napetosti na svetovni ravni so poleg tega močno povečali pomen dobro delujočega enotnega trga⁵. Za ublažitev teh groženj je bistveno, da se hitro izvedejo tekoče reforme kapitalskih in energetskih trgov ter digitalnega gospodarstva, sprejmejo verodostojni izvršilni ukrepi ter nadaljujejo reforme proizvodnih in storitvenih trgov na nacionalni ravni. Sprejetje predlaganih ukrepov EU⁶ za okrepitev mobilnosti delovne sile z določitvijo jasnih in pravičnih pravil je ključnega pomena za zagotovitev, da bo notranji trg prinašal širše koristi za državljane in državljanke. Dogovor o usklajenih pravilih za konsolidirano osnovo za davek od dohodkov pravnih oseb bi odpravil čezmejne davčne ovire in koristil podjetjem na enotnem trgu.

Graf 3 – Vir: Evropska komisija.

V zadnjih dveh desetletjih je skupna faktorska produktivnost v euroobmočju zaostajala za glavnimi svetovnimi konkurenti (glej graf 3). Povečanje produktivnosti je ključnega pomena za ohranitev gospodarske rasti. Zlasti lahko EU omogoči, da ostane konkurenčna, podpre rast plač, ustvari kakovostna delovna mesta in spodbuja navzgor usmerjeno konvergenco življenjskih standardov. Poleg tega bi višja rast produktivnosti EU omogočila, da poveča svoj prispevek v svetovnih vrednostnih verigah.

Med podjetji, regijami in sektorji EU so znatne razlike v produktivnosti. Zlasti

rast produktivnosti v večini storitvenih sektorjev zaostaja za proizvodnjo in mednarodno konkurenco. To pomembno vpliva na konkurenčnost EU, saj je bilo 9 od 10 novih delovnih mest ustvarjenih v storitvenih sektorjih. V večini držav članic so najproduktivnejša podjetja povečala svojo produktivnost, medtem ko najmanj produktivna podjetja stagnirajo. To kaže na to, da se je širjenje tehnologij z najinovativnejših podjetij na ostalo gospodarstvo upočasnilo. Povečanje učinkovitosti razporejanja virov bi pomagalo preusmeriti kapital in delovno silo z manj produktivnih podjetij na bolj produktivna podjetja, s čimer bi se zmanjšala razpršenost in povečala splošna produktivnost. Ker produktivnost spodbuja rast plač, bi to pozitivno vplivalo tudi na plače.

Da bi bila gospodarstva, ki so vedno bolj digitalizirana in globalizirana, uspešna, potrebujejo večje in preudarnejše naložbe v znanja in spretnosti ter izobraževanje. Digitalizacija prinaša pomembne koristi, vendar vključuje tudi izzive za delavce in

⁵ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Enotni trg v spreminjajočem se svetu. Edinstveno sredstvo, ki potrebuje obnovljeno politično zavezanost, COM(2018) 772 final.

⁶ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega organa za delo, COM(2018) 131 final.

delodajalce. Trenutni tehnološki prehod se kaže v hitrem prestrukturiranju tudi v tradicionalnih sektorjih, kar zahteva bolj kvalificirano delovno silo in izpopolnjevanje. Že zdaj so neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih precejšnja, saj 40 % delodajalcev v EU poroča o težavah pri zaposlovanju ljudi z ustreznimi znanji in spretnostmi. V EU je stopnja zaposlenosti nizko izobraženih delavcev v povprečju za skoraj 30 odstotnih točk nižja kot pri bolj izobraženih delavcih. Več kot 60 milijonov odraslih ni dovolj bralno in matematično pismenih ter nima zadostnih digitalnih spretnosti.

Velike regionalne in teritorialne razlike so še vedno zelo zaskrbljujoče. EU je na edinstven način prispevala h konvergenci, pri čemer je pomagala zagotoviti večjo kohezijo znotraj držav članic in med njimi v razširjeni Uniji. Vendar v številnih državah članicah EU nekatere regije zaostajajo. Blaginja se je v najrevnejših regijah od leta 2010 sicer povečala, vendar se je povečala tudi gospodarska vrzel med njimi in bogatejšimi regijami. Ta vrzel bi se lahko s tehnološkimi spremembami in energetskega prehodom še dodatno povečala, če ne bodo sprejeti ustrezni ukrepi za spodbujanje regionalne konkurenčnosti (npr. ustvarjanje spodbud za sprejetje novih tehnologij in prekvalifikacijo delovne sile, obravnavanje upadanja števila prebivalstva). V zvezi s tem imajo pomembno vlogo naložbe v okviru kohezijske politike EU in nacionalne reforme, usmerjene v spodbujanje potencialne rasti, vključenosti in dobrega upravljanja. Predlogi Komisije za novi večletni finančni okvir spodbujajo močnejše povezave med potrebami po strukturnih reformah, opredeljenimi v okviru evropskega semestra, in evropskimi naložbami v državah članicah, pri čemer je cilj spodbujati konkurenčnost in kohezijo.

Čeprav je dohodkovna neenakost v EU nižja kot v drugih razvitih gospodarstvih, je še vedno višja od ravni pred krizo. Cilj evropskega stebra socialnih pravic je zagotoviti konvergenco k boljšim delovnim in življenjskim pogojem. V zvezi s tem so reforme odločilnega pomena, vključno z razvojem vključujočih in rasti prijaznih sistemov socialne zaščite ter pravičnejših sistemov davčnih olajšav in institucij trga dela, ki učinkovito združujejo prožnost in varnost. Ker se pojavljajo nove oblike dela, vključno s platformnim delom in samozaposlenostjo, bo treba posodobiti in prilagoditi socialno zaščito, ki je tradicionalno zasnovana za delavce s pogodbenimi s polnim delovnim časom in za nedoločen čas. V globaliziranem svetu je sposobnost posamezne vlade, da obdavči najvišje dohodkovne razrede in imetnike največjega premoženja, vedno bolj omejena. Zagotavljanje pravičnejše obdavčitve, vključno z obdavčitvijo digitalnega gospodarstva v skladu s predlaganimi ukrepi EU, je predpogoj za bolj vključujočo rast.

Staranje prebivalstva v Evropi je izziv za pokojninske in zdravstvene sisteme ter sisteme dolgotrajne oskrbe. Razmerje med številom ljudi, starih 65 let in več, in ljudi, starih od 15 do 64 let, naj bi se povečalo z 28,8 % v letu 2015 na 35,1 % v letu 2025 in na več kot 50 % v letu 2050. To ima pomembne posledice za prihodnjo gospodarsko rast in razdelitev virov ter bo zahtevalo dodatne ukrepe, da se zagotovita fiskalna vzdržnost in ustrezno kritje. Položaj mladih je še posebej zaskrbljujoč, saj se lahko soočajo z dvojnim bremenom, in sicer v smislu višjih stopenj prispevkov med delovno dobo in nižjih pokojnin po upokojitvi. Bolj dinamičen in vključujoč trg dela ter reformirani sistemi socialnega varstva bi lahko ublažili socialna tveganja in tveganja za javno financiranje, ki so povezana s staranjem prebivalstva.

3. DOLOČANJE USTREZNIH PREDNOSTNIH NALOG ZA USPEŠNO PRIHODNOST

Evropa mora zavzeti dolgoročno stališče ter povečati svojo socialno-ekonomsko odpornost, da bi povečala svojo sposobnost soočanja s pretresi in izkoristila nove **priložnosti**. Trenutna enakomerna rast v Evropi zagotavlja ustrezno okolje za izvedbo tekočih in nujnih reform, ki so potrebne za soočanje z izzivi.

Izbira ustreznih politik že danes je ključnega pomena za zagotavljanje večje in pravičnejše rasti, boljših delovnih mest in večje sposobnosti za ublažitev učinkov svetovnih gospodarskih ciklov. Usklajen sklop prednostnih nalog je bistven za usmerjanje nacionalnih načrtov reform in dopolnitev prizadevanj na ravni EU. Ključni dejavniki za blaginjo v prihodnosti so (1) zagotavljanje visokokakovostnih naložb; (2) osredotočanje na reforme, ki povečujejo rast produktivnosti, vključenost in kakovost institucij, ter (3) nadaljnje zagotavljanje makrofinančne stabilnosti in zdravih javnih financ.

Zagotavljanje visokokakovostnih naložb

Naložbe spodbujajo rast in ustvarjanje delovnih mest. Države članice morajo še naprej zagotavljati okolje, ki je ugodno za naložbe, ki spodbujajo rast. Ustrezno usmerjene javne in zasebne naložbe bi morale biti dopolnjene z dobro zasnovanim sklopom strukturnih reform. Naložbe bi morale vzpostavljati ali nadgrajevati strateško infrastrukturo, krepiti človeški kapital za konkurenčnost v prihodnosti ter izboljševati delovne in življenjske pogoje. Poleg tega bi morale prispevati k doseganju cilja EU glede prehoda na nizkoogljično krožno gospodarstvo v podporo dolgoročni trajnosti. Naložbe, ki povečujejo okoljsko trajnost, lahko dejansko izboljšajo produktivnost v celotnem gospodarstvu zaradi učinkovitejše rabe virov ter nižjih vhodnih stroškov.

Na področju raziskav in inovacij, vključno z digitalno infrastrukturo in neopredmetenimi sredstvi,⁷ so znatne naložbene vrzeli. Vzpon digitalnih tehnologij temeljito spreminja dinamiko inovacij. Povečujejo se mrežni učinki in zapletenost inovacijskega procesa. Koristi inovacij so skoncentrirane na majhno število vodilnih podjetij, ki so dosegla visoke stopnje rasti produktivnosti. Za zagotovitev večje produktivnosti na podlagi inovacij je treba okrepiti širjenje in uvajanje inovacij po vsej EU. Naložbe bi morale podpirati tesnejše povezave med znanostjo in podjetji, pri čemer bi moral biti večji poudarek na širjenju inovacij in ustvarjanju novih trgov, širjenju digitalne infrastrukture (npr. širokopasovni dostop ter digitalizacija malih in srednjih podjetij) ter razvoju pravega nabora znanj in spretnosti.

Naložbe v izobraževanje, usposabljanje ter znanja in spretnosti so ključnega pomena za povečanje produktivnosti in ohranjanje delovnih mest glede na hitre spremembe in digitalizacijo. Države članice bi morale mladim zagotoviti znanja in spretnosti, ki ustrezajo potrebam na trgu dela, hkrati pa omogočati in spodbujati vseživljenjsko učenje. Posebno pozornost bi morale nameniti prilagodljivosti delovne sile, zlasti nizko usposobljenih

⁷ EU je trenutno z 2,03 % daleč od skupnega cilja glede naložb v višini 3 % BDP za raziskave in razvoj ter še naprej močno zaostaja za drugimi naprednimi gospodarstvi, kot so Združene države (2,79 %), Japonska (3,29 %) in Južna Koreja (4,23 %).

delavcev, da bi zagotovile optimalno uvajanje tehnološkega napredka. Posebno pozornost je treba nameniti tudi odpravljanju neenakosti pri dostopu do kakovostnega izobraževanja in usposabljanja, ki so še vedno prisotne v večini držav članic.

Okvir: Znanja in spretnosti za rast v prihodnosti

Visokokakovostne javne naložbe v izobraževanje in usposabljanje so ključnega pomena za spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti, ki temelji na znanju. Slabi rezultati izobraževanja močno vplivajo na stopnje zaposlenosti in revščine ter konkurenčnost v prihodnosti. Zaradi negativnih učinkov inovacij na delovna mesta sta kakovostno izobraževanje in usposabljanje še bolj pomembna. V večini držav članic to zahteva več naložb in reform sistemov izobraževanja in usposabljanja. Učinkovitost naložb, usmerjenih v zvišanje stopnje izobrazbe, in njihovo ustreznost za trg dela bi bilo mogoče še povečati.

Zagotavljanje enakega dostopa do kakovostnega izobraževanja in doseganje visokih rezultatov izobraževanja je bistvenega pomena. Za to so potrebne ustrezne naložbe. Ključnega pomena je vseobsegajoči strateški pristop, ki se pogosto začne že z zagotavljanjem dostopa do kakovostne predšolske vzgoje in varstva, kar je prvi korak k poznejšemu uspehu na področju izobraževanja in zaposlovanja. Poleg tega bi morala biti krepitev temeljnih znanj in spretnosti prednostna naloga za ukrepanje, vključno s krepitvijo začetnega izobraževanja in stalnega strokovnega razvoja učiteljev in vodij usposabljanja. Države članice bi morale okrepiti tudi sisteme poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter poskrbeti, da bodo privlačnejši kot prva izobraževalna izbira, in sicer s povečanjem njihove prožnosti in skladnosti s potrebami na trgu dela ter povečanjem možnosti za učenje na delovnem mestu in vajeništvo. Prizadevanja za potrebna tudi za posodobitev visokega šolstva.

Razvoj strateškega pristopa k vseživljenjskemu razvoju znanj in spretnosti je ključnega pomena. Za povečanje odpornosti in prilagodljivosti ljudi na spremembe bi morali ukrepi politik podpirati dejavno udeležbo vseh odraslih v dejavnostih prekvalifikacije ali izpopolnjevanja. Zanesljive informacije o trgu dela ter znanjih in spretnostih bi morale biti podlaga za odločitve o porabi in bi morale pomagati predvideti morebitne potrebe po prestrukturiranju. Uspeh strategij za vseživljenjski razvoj znanj in spretnosti je odvisen predvsem od usmerjanja in podpornih storitev na vseh stopnjah učenja. Okrepiti bi bilo treba ukrepe za zagotovitev dostopa do izpopolnjevanja za nizko usposobljene odrasle (vključno s prečnimi in digitalnimi znanji in spretnostmi), da bi lažje pridobili kvalifikacije, ki ustrezajo potrebam na trgu dela. To bo podpiralo tudi vključevanje migrantov ter boljšo uporabo njihovih znanj in spretnosti ter kvalifikacij.

Trenutna gospodarska rast bi morala omogočiti zgodnje naložbe v posodobitev in razogljičenje evropske industrije, prometa in energetskega sistema. Infrastrukturalne naložbe na teh področjih bi morale izpolnjevati razvijajoče se potrebe prihodnosti in omogočati vključitev podjetij EU v mednarodne vrednostne verige na enotnem trgu in zunaj njega. Da bi EU dosegla svoje podnebne in energetske cilje do leta 2030 v skladu z zavezami iz Pariškega sporazuma, je treba še naprej ločevati porabo energije in virov od gospodarske rasti. Vlaganje v nizkoogljično in krožno gospodarstvo, med drugim tudi z inovacijami, je eden od ključnih dejavnikov, da Evropa ostane konkurenčna na svetovni ravni in poveča produktivnost, ne da bi pri tem ogrozila življenjske standarde. Posodobitev prometnih infrastruktur, vključno z naložbami v pametno, trajnostno, varno in brezemisijско mobilnost, ostaja izziv v številnih državah članicah. Da bi bila stanovanja cenovno dostopnejša in da bi se omejila poraba energije, so potrebni ciljno usmerjene naložbe v stanovanjsko gradnjo in tudi poenostavljeni nacionalni predpisi.

Zasebne naložbe, ki izvirajo z dobro delujočih in povezanih kapitalskih trgov, je treba bolje izkoristiti. Medtem ko EU zaključuje svoj akcijski načrt o oblikovanju unije kapitalskih trgov⁸, bi bilo treba še naprej razvijati raznovrstnost kapitalskih trgov, tj. od globalnih vozlišč do regionalno povezanih mrež in lokalnih pobud, da bi se lahko financirala podjetja ter spodbujala razogljčenje in prehod na bolj trajnostno gospodarstvo.

Predlogi Komisije za naslednji večletni finančni okvir EU v celoti podpirajo večje in boljše naložbe s strani nacionalnih organov in zasebnega sektorja. Kot je bilo že omenjeno, namerava Komisija zagotoviti učinkovitejše povezave med evropskim semestrom in financiranjem EU za obdobje 2021–2027 (glej okvir v nadaljevanju). Poleg tega bo novi program InvestEU⁹ združil številne finančne instrumente EU, ki so na voljo za podporo naložbam. Tako bodo sredstva EU za strateške naložbene projekte v Evropi enostavnejša, učinkovitejša in prožnejša. S krepitvijo obstoječih praks v sklopu naslednjega večletnega finančnega okvira se bodo programi EU uporabljali na skladen način, da se čim bolj poveča dodana vrednost financiranja EU in podprejo reforme na nacionalni ravni v okviru evropskega semestra, pri čemer je končni cilj uresničitev prednostnih nalog politik EU.

Okvir: Večja usklajenost med evropskim semestrom in kohezijskimi sredstvi EU

Obravnavanje izzivov, opredeljenih v okviru evropskega semestra, je ključnega pomena za spodbujanje naložb in povečanje njihove učinkovitosti pri doseganju večje socialno-ekonomske in teritorialne kohezije po vsej EU. Hkrati so naložbe v nekaterih primerih potrebne za podporo izvajanju priporočil za posamezne države. Med kohezijskimi sredstvi EU in usklajevanjem ekonomskih politik v okviru evropskega semestra že obstajajo formalne povezave. Ustvarjanje še večjih sinergij in dopolnjevanje med njimi lahko zelo koristi obema procesoma.

V ta namen se bo evropski semester v letu 2019 bolj osredotočal na ocenjevanje naložbenih potreb, kar bo usmerjalo odločitve glede načrtovanja programov za obdobje 2021–2027. Pri analizi v poročilih o državah za leto 2019 bodo proučene naložbene potrebe v vsaki državi, vključno s sektorskimi in regionalnimi razsežnostmi, kadar bo to ustrezno. Na podlagi te analize bodo v novi prilogi k poročilu o državi opredeljene naložbene potrebe, ki so v obdobju 2021–2027 pomembne za Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad plus in Kohezijski sklad. S tem bo zagotovljen zanesljiv analitični prispevek k dialogu o načrtovanju programov z državami članicami.

Komisija namerava na podlagi poročil o državah v svojih predlogih za priporočila za posamezne države za leto 2019 tudi opredeliti prednostna področja za javne in zasebne naložbe, da bi še bolj olajšala izvajanje reform, ki spodbujajo rast.

Osredotočanje reformnih prizadevanj na rast produktivnosti, vključenost in kakovost institucij

Visokokakovostne naložbe morajo biti dopolnjene z ustreznimi strukturnimi reformami. V prihodnost usmerjen pristop k rasti zahteva obnovitev osredotočenosti nacionalnih reformnih prizadevanj na tri ključna področja, in sicer rast produktivnosti, vključenost in kakovost institucij.

⁸ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Akcijski načrt o oblikovanju unije kapitalskih trgov, COM(2015) 468 final.

⁹ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa InvestEU, COM(2018) 439 final.

Osrednji cilj nacionalnih reform bi morala biti višja rast produktivnosti. Širše in hitreje uvajanje tehnologij, ki povečujejo produktivnost, zahteva ciljno usmerjene ukrepe za spodbujanje ustreznih naložb (npr. davčne spodbude), razvoja znanj in spretnosti ter močnejših povezav med sistemi izobraževanja in usposabljanja ter podjetji. Napredne digitalne tehnologije, kot so visokozmogljivostno računalništvo, kibernetska varnost in umetna inteligenca, so zdaj dovolj zrele za uvedbo in okrepitev. Tako se lahko ob ustreznih spodbudah za podjetja ustvarijo novi viri prihodkov in delovna mesta.

Države članice bi morale sprejeti kolektivno in individualno odgovornost na enotnem trgu za sprostitev njegovega neizkoriščenega potenciala. Dobro delujoči proizvodni in storitveni trgi so skupaj z inovacijami in širjenjem tehnologij ključno gonilo rasti produktivnosti, saj omogočajo učinkovitejše razporejanje virov. Medtem ko imajo nekatere države članice ugodno poslovno okolje, druge potrebujejo temeljitejše reforme za lažji vstop na trge za blago in storitve ter izstop z njih. Reforme so potrebne zlasti na področju energije, telekomunikacij, prometa, poslovnih storitev in maloprodajnih trgov. V nekaterih primerih je iskanje rent še vedno zaščiteno, kar ovira uvajanje inovacij in novih poslovnih modelov, vključno s sodelovalnim in krožnim gospodarstvom. V številnih primerih insolvenčni okviri niso dovolj učinkoviti, da bi sprostil sredstva za nova podjetja.

Potrebne so nadaljnje reforme za vzpostavitev pravega ravnovesja med prožnostjo in varnostjo na trgu dela. Delovna zakonodaja in socialni sistemi bi morali zagotavljati varnost za vse vrste delavcev, olajševati prehode med delovnimi mesti in statusi, spodbujati mobilnost in prožnost ter hkrati bolje obravnavati razdrobljenost trga dela in revščino zaposlenih. V zvezi s tem so ključnega pomena učinkovitejše aktivne politike zaposlovanja in javne službe za zaposlovanje. V nekaterih državah članicah bi lahko davčne in politične spodbude, usmerjene v povečanje udeležbe žensk na trgu dela, ustvarile tudi pomembne možnosti za povečanje produktivnosti.

V središču reformnih prizadevanj bi morala biti tudi vključenost, da se zagotovi, da povečanje produktivnosti koristi vsem državljanom. To zahteva večjo osredotočenost na kakovostno izobraževanje, usposabljanje in izobraževanje odraslih, zlasti za nizko usposobljene osebe (glej zadevni okvir), ustrezno in inovativno zasnovo sistemov davčnih olajšav ter trajen ali izboljššan dostop do kakovostnega zdravstva, otroškega varstva in storitev dolgotrajne oskrbe.

Z rastjo plač zaradi povečane produktivnosti se lahko zmanjšajo neenakosti in podpre navzgor usmerjena konvergenca življenjskih standardov. Razvoj realnih plač je v letu 2017 v povprečju še naprej zaostajal za produktivnostjo, kar je že dolgoročnejši trend. Glede na zmanjševanje obsega pokritosti s kolektivnimi pogajanjmi bi lahko bile politike, ki krepijo institucionalno zmogljivost socialnih partnerjev, koristne v državah, v katerih je socialni dialog šibek ali ki jih je prizadela kriza.

Boj proti revščini in neenakostim zahteva tudi vključujoče in učinkovite sisteme davčnih olajšav. Nacionalne reforme sistemov davčnih olajšav bi se morale osredotočati na ustreznost prejemkov in pokritosti ter izboljšanje spodbud za udeležbo na trgu dela. V številnih državah članicah je boj proti davčnim goljufijam, utajam in izogibanju davkom še vedno bistven za

pravično porazdelitev bremena med davkoplačevalci in zagotovitev davčnih prihodkov za naložbe v visokokakovostne javne storitve. V EU je zgolj izogibanje davkom od dohodkov pravnih oseb ocenjeno na 50–70 milijard EUR na leto.

Države članice bi morale še naprej spodbujati aktivacijske politike in politike socialnega vključevanja ter splošni dostop do cenovno dostopnih in kakovostnih storitev oskrbe.

Ukrepi politik so potrebni zlasti za spodbujanje udeležbe nestandardnih delavcev in samozaposlenih oseb v sistemih socialne varnosti. Širši dostop do visokokakovostnih storitev oskrbe (npr. otroškega varstva ali dolgotrajne oskrbe) bi ženskam zagotovil več priložnosti, da vstopijo na trg dela ali ostanejo na njem, ter prispeval k zmanjšanju tveganja revščine in socialne izključenosti pri otrocih in ranljivih skupinah. Učinkovitejše politike vključevanja migrantov na trg dela bi podprle njihovo širše socialno vključevanje. Države članice morajo povečati stroškovno učinkovitost z vlaganjem v inovacije, izboljšanjem integracije zdravstva na primarni ravni ter na ravni specializirane ambulantne in bolnišnične oskrbe ter okrepitvijo povezav s socialno oskrbo, da bi se zagotovila fiskalna vzdržnost, ohranil splošni dostop do kakovostnega zdravstva in izpolnile potrebe starajočega se prebivalstva. V podporo tem prizadevanjem je potrebna tudi večja osredotočenost na preventivo.

Dobro delujoče javne institucije prispevajo k višji rasti in so predpogoj za uspešno izvajanje drugih reform. Empirične analize kažejo, da je boljša kakovost institucij na splošno povezana z večjo produktivnostjo. To vključuje elemente, povezane z učinkovitostjo javne uprave, stopnjo digitalizacije javnih storitev, kakovostjo in stabilnostjo regulativnega okolja, bojem proti korupciji in spoštovanjem pravne države. Vsi ti vidiki lahko vplivajo na odločitve o naložbah, pri čemer bi jih bilo mogoče izboljšati z obsežnejšo izmenjavo in izvajanjem dobrih praks EU. Poleg tega bi se morale države članice bolj sistematično osredotočati na kakovost upravljanja in dejavno odpravljati pomanjkljivosti.

Pravna država, učinkoviti pravosodni sistemi in zanesljivi okviri za boj proti korupciji so bistvenega pomena za privabljanje podjetij in omogočanje gospodarske rasti. To se nanaša zlasti na neodvisnost in učinkovitost sistemov sodišč ter celovit pristop k boju proti korupciji, ki združuje preprečevanje, učinkovit pregon in sankcije. To mora biti povezano s preglednostjo in integriteto v javnem sektorju, učinkovito pravno zaščito žvižgačev, prisotnostjo neodvisnih medijev in večjim sodelovanjem s civilno družbo. V nekaterih državah članicah mora biti strožji pregon dopolnjen s preudarnimi politikami preprečevanja in spodbudami za uporabo elektronskih plačilnih sistemov ali digitalnih rešitev za boj proti sivi ekonomiji.

Trenutno še vedno ugodna gospodarska rast zagotavlja optimalne pogoje za uspešno izvajanje reform, vendar reformna prizadevanja v nekaterih državah izgubljajo zagon. Da bi Komisija podprla in spodbudila nadaljnja reformna prizadevanja na nacionalni ravni, je predlagala vzpostavitev programa za podporo reformam¹⁰. To novo proračunsko orodje EU za obdobje 2021–2027, ki temelji na uspehu sedanjega programa za podporo strukturnim

¹⁰ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za podporo reformam, COM(2018) 391 final.

reformam in visokem povpraševanju po njem, naj bi zagotovilo finančne spodbude za reforme in večjo tehnično pomoč.

Zagotavljanje makroekonomske stabilnosti in zdravih javnih financ

Makroekonomska neravnotežja v EU so se zmanjšala, vendar ranljivosti še vedno obstajajo. Vsesplošna ponovna ocena tveganj na mednarodnih finančnih trgih bi lahko vlagatelje spodbudila k ponovni oceni tveganj iz preteklosti, kot so visoke ravni dolga, preostale pomanjkljivosti v bančnih sektorjih in omejen manevrski prostor fiskalne politike v nekaterih državah članicah. Zato nadaljnja odprava velikih neravnotežij na strani stanj zahteva nadaljnja znižanja visokega zasebnega in javnega dolga ter dodatno okrepitev finančnega sektorja. To bo pomagalo ustvariti fiskalni manevrski prostor, ki je potreben za zagotovitev dolgoročne vzdržnosti, krepitev zmogljivosti za obvladovanje prihodnjih kriz in sprostitvev sredstev za prihodnje naložbe.

Verodostojni ukrepi za doseganje dogovorjenih fiskalnih ciljev v skladu s skupnimi evropskimi pravili ostajajo bistvenega pomena. V številnih državah je dolg še vedno visok, kar zmanjšuje možnosti za absorbiranje negativnih dohodkovnih pretresov. Ker se gospodarstvo še naprej povečuje, je primeren čas, da se vzpostavijo fiskalni blažilniki, ki so potrebni za soočanje z naslednjim upadom gospodarske aktivnosti ter ublažitev morebitnih učinkov na zaposlovanje in socialne razmere. Številne države članice so zmanjšale svoj javni dolg in dosegle ali presegle svoj srednjeročni proračunski cilj, kar je ustvarilo možnosti za večje javne naložbe v podporo potencialni rasti. Vendar več drugih držav še vedno bremeni visok javni dolg, ki omejuje njihovo zmožnost za naložbe v prihodnost. Te države so v zadnjih letih tudi manj napredovale pri zmanjšanju javnega dolga. Trenutno gospodarsko rast bi morale izkoristiti za vzpostavitev blažilnikov, nadaljnjo okrepitev javnih financ, zlasti v strukturnem smislu, ter prednostno osredotočanje na odhodke za postavke, ki povečujejo odpornost in potencial za rast. Pakt za stabilnost in rast določa jasna pravila za zagotavljanje odgovornih fiskalnih politik.

Izboljšanje kakovosti in sestave javnih financ je pomembno za zagotavljanje makroekonomske stabilnosti in predstavlja bistven element fiskalne politike držav članic. Na strani prihodkov bi bilo treba vzpostaviti učinkovite davčne sisteme, ki zagotavljajo spodbude za naložbe in rast. Potrebna so tudi prizadevanja na strani odhodkov, in sicer s pregledi porabe in prednostnim osredotočanjem na odhodke, ki spodbujajo dolgoročno rast in pravičnost.

Ključnega pomena je tudi zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Ljudje živijo dlje in so bolj zdravi, vendar demografske spremembe hkrati tudi vse bolj pritiskajo na sisteme socialnega varstva. Pokojninske reforme, katerih cilj je prilagoditev ravnovesja med delovnim življenjem in upokojitvijo ter ki podpirajo dopolnilne pokojninske prihranke, so še vedno bistvenega pomena. Izvajanje takih reform je pogosto težavno s političnega vidika, pri čemer bi se bilo treba izogibati njihovi odpravi, saj bi to lahko ogrozilo fiskalno vzdržnost ter zmanjšalo potencial za rast in medgeneracijsko pravičnost. K učinkovitejši javni porabi v več državah članicah bi lahko znatno prispevalo tudi boljše upravljanje javnih naročil.

Odpornost finančnega sektorja se je povečala, vendar si je treba še naprej prizadevati za zmanjšanje obsega slabih posojil in okrepitev nadzornih okvirov. Medtem ko so nekatere države članice dosegle znaten napredek pri zmanjšanju obsega slabih posojil, so v drugih potrebna dodatna prizadevanja, med drugim tudi v zvezi z insolventnostjo. Sprejetje ukrepov, ki jih je Komisija predstavila marca 2018¹¹ v skladu z akcijskim načrtom za reševanje problema slabih posojil v Evropi¹², bo podprlo ta razvoj. Še naprej je treba izkoriščati priložnosti, ki jih ponujata tehnološki razvoj in popolnoma povezan trg znotraj dokončane bančne unije. Prilagoditi je treba makrobonitetne okvire, da bi se obravnavala tveganja pregrevanja in preprečil nastanek novih neravnotežij. Še bolj bi bilo treba izboljšati nacionalne nadzorne okvire in njihovo usklajevanje, da bi se zagotovilo popolno izvajanje pravil EU za preprečevanje pranja denarja ter ustrezno preprečevanje in obvladovanje tveganj s strani bank.

ZAKLJUČKI IN NASLEDNJI KORAKI

EU in njene države članice potrebujejo odločne in usklajene ukrepe politik za uresničitev obljube o vključujoči in trajnostni rasti v prihodnosti, zlasti glede na vse večjo svetovno negotovost. Evropa mora povečati svoj potencial za rast ter gospodarsko in socialno odpornost, s čimer bo okrepila svojo sposobnost, da se sooča s pretresi in spremeni dolgoročne izzive v priložnosti.

Države članice bi morale prednostne naloge, ki jih je Komisija opredelila v tem letnem pregledu rasti, upoštevati v svojih nacionalnih politikah in strategijah, zlasti pri pripravi nacionalnih programov reform. To bi morale storiti ob pospešenem izvajanju programov reform in ključnih reform, izpostavljenih v priporočilih za posamezne države. Poleg tega bi morale v celoti izkoristiti instrumente politike in financiranja, ki so jim na voljo na ravni EU, za podpiranje naložb, ki spodbujajo rast. Zlasti pomembno bo zagotoviti še večje sinergije med prednostnimi nalogami, določenimi z usklajevanjem ekonomskih in socialnih politik na ravni EU, ter financiranjem iz proračuna EU v skladu s predlogi Komisije za naslednji večletni finančni okvir.

Komisija bo nadaljevala dialog z državami članicami v okviru evropskega semestra. Njen cilj je doseči skupno razumevanje najbolj perečih izzivov v prihodnjih poročilih o državah in določiti področja za prednostne ukrepe v naslednjem krogu priporočil za posamezne države. Za nacionalne razprave o tem, kako povečati produktivnost, bi bila lahko koristna ustanovitev nacionalnih odborov za produktivnost, ki bi zagotavljali visokokakovostne in neodvisne analize ter okrepili nacionalno odgovornost za reform¹³. Države članice bi morale zagotoviti, da so socialni partnerji in nacionalni parlamenti v celoti

¹¹ Sveženj vključuje predlog direktive o skrbnikih kreditov, kupcih kreditov in poplačilu zneskov iz naslova zavarovanja s premoženjem, predlog uredbe o spremembi uredbe o kapitalskih zahtevah ter načrt za ustanovitev nacionalnih družb za upravljanje.

¹² Svet Evropske unije, sklepi Sveta o akcijskem načrtu za reševanje problema slabih posojil v Evropi, 11. julij 2017.

¹³ Nacionalni odbor za produktivnost je doslej ustanovilo 13 držav članic, in sicer Ciper, Finska, Francija, Grčija, Irska, Litva, Luksemburg, Nizozemska, Portugalska in Slovenija. Nacionalni odbor za produktivnost so ustanovile tudi tri države članice zunaj euroobmočja, in sicer Danska, Madžarska in Romunija.

vključeni v proces reform. Njihova vključenost je skupaj s širšim sodelovanjem s civilno družbo bistvenega pomena za povečanje odgovornosti za reforme in njihove legitimnosti ter doseganje boljših socialno-ekonomskih rezultatov.